STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 39652
9 november
2026

Ontwerpbesluit Natura 2000-gebied Maas bij Eijsden

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur:

Gelet op de artikelen 3, tweede lid, en 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206);

Gelet op het Uitvoeringsbesluit (EU) 2025/244 van de Commissie van 7 februari 2025 tot vaststelling van een achttiende bijgewerkte lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (PBEU 2025, L 244);

Gelet op artikelen 2.44, eerste lid, en 16.25a, eerste lid, van de Omgevingswet;

Besluit:

Artikel I

Het Natura 2000-gebied Maas bij Eijsden wordt aangewezen zoals opgenomen in de bijlage "Aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebied Maas bij Eijsden".

Artikel II

Dit besluit treedt in werking de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst.

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
Jaimi van Essen
Plaats: 's-Gravenhage
Datum: 30 augustus 2026

Dit ontwerpbesluit wordt voorbereid met toepassing van Afdeling 3.4. van de Algemene wet bestuursrecht, overeenkomstig artikel 16.25a van de Omgevingswet. Het ontwerp wordt gedurende zes weken ter inzage gelegd. De exacte periode en locatie worden vermeld in de kennisgeving die wordt gepubliceerd in de Staatscourant en in de advertentie die wordt gepubliceerd in gedrukte media en op internet. Het ontwerpbesluit kan digitaal worden ingezien via de website www.omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart/.

Eenieder kan binnen zes weken tijdens de terinzagelegging van dit ontwerpbesluit een zienswijze naar voren brengen bij het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur zowel digitaal als schriftelijk, zoals aangegeven in de kennisgeving.

Degenen die een zienswijze binnen de gestelde termijn naar voren hebben gebracht, kunnen gedurende zes weken ná de bekendmaking beroep instellen tegen het definitieve besluit. Degenen die geen zienswijzen naar voren hebben gebracht, kunnen ten aanzien van alle punten van het besluit beroep instellen als ze belanghebbende zijn; als ze geen belanghebbende zijn, kunnen ze alleen beroep instellen ten aanzien van punten die inhoudelijk verschillen van het ontwerpbesluit

Meer informatie over Natura 2000 en gerelateerde onderwerpen vindt u op de website https://www.rijksoverheid.nl/natura2000. Voor vragen over Natura 2000 kunt u op werkdagen van 8.30 uur tot 16.30 uur contact opnemen met het klantcontactcentrum van RVO, telefoon 088 - 042 42 42 (lokaal tarief).

Dit document is een ontwerpbesluit.

Bijlage behorende bij artikel I van het ontwerpbesluit Natura 2000-gebied Maas bij Eijsden

Aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebied Maas bij Eijsden

Artikel 1 Aanwijzing Maas bij Eijsden - Habitatrichtlijngebied

1. Als speciale beschermingszone als bedoeld in artikel 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206) wordt aangewezen, overeenkomstig de in de bijlage Gebiedsbegrenzingen bij dit besluit aangegeven geometrische begrenzing, het Habitatrichtlijngebied Maas bij Eijsden.

2. De speciale beschermingszone wordt aangewezen voor de volgende natuurlijke habitattypen opgenomen in bijlage I van Richtlijn 92/43/EEG; prioritaire habitattypen zijn met een sterretje (*) aangeduid:

H3260	Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het *Ranunculion fluitantis* en het *Callitricho-Batrachion*
H6430	Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones
H91E0	*Bossen op alluviale grond met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae*)

3. De speciale beschermingszone wordt aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in bijlage II van Richtlijn 92/43/EEG:

H1106	Zalm (*Salmo salar*)
H1337	Bever (*Castor fiber*)
H5315	Rivierdonderpad (*Cottus perifretum*)

Artikel 2 Aanwijzing Natura 2000-gebied Maas bij Eijsden

1. Deze aanwijzing gaat vergezeld van een nota van toelichting met bijlagen die integraal deel uitmaakt van deze aanwijzing.

2. De in artikel 1 genoemde speciale beschermingszone vormt het Natura 2000-gebied Maas bij Eijsden.

Artikel 3 Exclaveringsformule

1. Bestaande bebouwing, erven, tuinen, verhardingen en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in paragraaf 3.3 van de nota van toelichting wordt afgeweken. Hiervoor gelden de peildata, genoemd in paragraaf 3.3 van de nota van toelichting.

2. Voor de toepassing van het eerste lid wordt verstaan onder:
   a. bebouwing: één of meer gebouwen of bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
   b. bouwwerk: constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal die direct of indirect met de grond is verbonden of direct of indirect steun vindt in of op de grond;
   c. gebouw: bouwwerk dat een voor mensen toegankelijke overdekte geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;
   d. erven: onmiddellijk aan een woning of ander gebouw gelegen, daarbij behorende en daarmee in gebruik zijnde terreinen;
   e. tuinen: in de onmiddellijke nabijheid van een woning of ander gebouw gelegen intensief onderhouden terreinen, beplant met siergewassen en gazons, of in gebruik als moestuin, die zich duidelijk onderscheiden van de omgeving en veelal, omheind zijn door middel van een afrastering, schutting, muur of haag of geheel of gedeeltelijk zijn omgeven door een sloot;
   f. verhardingen: kunstmatige verhardingen zoals verharde wegen, pleinen, parkeervoorzieningen, erfverhardingen en steenglooiingen met inbegrip van in wegen liggende bruggen en duikers en de tot wegen behorende paden en bermen of zijkanten;
   g. hoofdspoorweg: op grond van artikel 2 van de spoorwegwet als hoofdspoorweg aangewezen spoorweg. Voor de begrenzing langs hoofdspoorwegen geldt artikel 3.5 van het omgevingsbesluit (beperkingengebied hoofdspoorweginfrastructuur).

Artikel 4 Instandhoudingsdoelstellingen Habitatrichtlijn: habitattypen en soorten

1. De instandhoudingsdoelstellingen van de natuurlijke habitattypen, bedoeld in artikel 3.58, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, worden vastgesteld in paragraaf 5.3 van de nota van toelichting.

2. De instandhoudingsdoelstellingen voor de soorten, bedoeld in artikel 3.58, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, worden vastgesteld in paragraaf 5.4 van de nota van toelichting.

Bijlage Nota van toelichting

1. INLEIDING

Het gebied Maas bij Eijsden is aangewezen als speciale beschermingszone in het kader van de Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (hierna Habitatrichtlijn). Deze speciale beschermingszone vormt het Natura 2000-gebied Maas bij Eijsden. Het besluit bevat de begrenzing en de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied.

Dit besluit is noodzakelijk geworden vanwege de grenswijziging tussen Nederland en België, waarbij een gedeelte van een bestaand Belgisch Natura 2000-gebied op Nederlands grondgebied is komen te liggen. Dit besluit vervangt voor die gebiedsdelen het Waalse aanwijzingsbesluit (Arrêté du Gouvernement wallon de désignation du site Natura 2000 BE33004 - "Basse Meuse et Meuse mitoyenne") van 14 april 2016.

Het genoemde Waalse besluit volgde op de plaatsing van het - in die tijd volledig Belgische - gebied op de Lijst van gebieden van communautair belang voor de Continentale biogeografische regio (laatst bijgewerkt middels het 'Uitvoeringsbesluit (EU) 2016/2334 van de Commissie van 9 december 2016 tot vaststelling van een tiende bijgewerkte lijst van gebieden van communautair belang voor de Continentale biogeografische regio').

Het Nederlandse gebied Maas bij Eijsden is in 2018 geplaatst op de Lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio. Tegelijk zijn op de Lijst van gebieden van communautair belang voor de Continentale biogeografische regio de Nederlands geworden gebiedsdelen van Basse Meuse et Meuse mitoyenne door een grenswijziging verwijderd.

Met het overnemen van een deel van het Natura 2000-gebied zijn in beginsel ook alle verplichtingen overgenomen die voortvloeien uit de aanwijzing van het gebied door Wallonië in 2016. Dit betekent dat het verslechteringsverbod al is ingegaan voorafgaand aan de Nederlandse aanwijzing. Daar waar in deze aanwijzing wordt afgeweken van de eerdere aanwijzing door Wallonië, wordt dit toegelicht in Bijlage B.

De status van Vogelrichtlijngebied is voor de Nederlands geworden gebiedsdelen niet overgenomen. Het is een nationale verantwoordelijkheid om VR-gebieden te selecteren en te beschermen; er bestaat geen verplichting die vergelijkbaar is met de verplichting zoals die bestaat voor Habitatrichtlijngebieden, omdat er geen communautaire lijst van Vogelrichtlijngebieden bestaat. De criteria voor selectie zijn gebaseerd op het voorkomen van bepaalde percentages van vogelpopulaties. Het blijkt dat Maas bij Eijsden niet aan de geldende Nederlandse criteria kan voldoen. Het gebied is evenmin een Important Bird Area (een IBA moet, volgens vaste jurisprudentie, in beginsel als Vogelrichtlijngebied worden aangewezen).

Artikel 1 van het besluit regelt de aanwijzing van het gebied onder de Habitatrichtlijn en refereert voor de begrenzing van dit gebied naar de bijlage Gebiedsbegrenzingen. Daarnaast worden de habitattypen en habitatrichtlijnsoorten opgesomd waarvoor het gebied van belang is en waarvoor het wordt geacht te zijn aangewezen.

Artikel 2 van het besluit introduceert de nota van toelichting en benadrukt dat het besluit niet te lezen is zonder de nota van toelichting. Daarnaast wordt in dit deel van het besluit het Natura 2000-gebied Maas bij Eijsden gevormd uit het Habitatrichtlijngebied.

Artikel 3 van het besluit regelt de uitgezonderde delen van het in artikel 1 aangewezen gebied.

Artikel 4 van het besluit bepaalt dat er voor het gebied instandhoudingsdoelstellingen verwezenlijkt dienen te worden. De doelstelling van artikel 4 heeft betrekking op de in artikel 1 opgesomde soorten en habitattypen. De soorten en habitattypen waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn vastgesteld, zijn geselecteerd aan de hand van de criteria die destijds zijn gebruikt bij de aanmelding van de habitatrichtlijngebieden in 2003.

In hoofdstuk 2 van deze nota van toelichting wordt de aanwijzing op grond van de Habitatrichtlijn kort toegelicht.

Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 een gebiedsbeschrijving gegeven en wordt ingegaan op eventuele grenswijzigingen die zijn doorgevoerd nadat het gebied bij de Europese Commissie is aangemeld. Tevens wordt in hoofdstuk 3 de bij dit besluit behorende begrenzing toegelicht.

In hoofdstuk 4 wordt een opsomming gegeven van habitattypen en soorten waaraan het gebied zijn betekenis ontleent.

In hoofdstuk 5 worden de algemene instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd en worden de specifieke instandhoudingsdoelstellingen, genoemd in artikel 4, nader toegelicht. Er wordt aangegeven in welke richting de instandhoudingsdoelstelling zich zal moeten ontwikkelen.

Bij de nota van toelichting is een bijlage A gevoegd met illustraties van grenswijzigingen indien van toepassing; die illustraties laten eventueel zien welke terreindelen na de eerste aanwijzing zijn vervallen of zijn toegevoegd als onderdeel van de speciale beschermingszone in de zin van de Habitatrichtlijn. Anders dan de andere bijlagen bij de toelichting maakt bijlage A geen integraal onderdeel uit van dit besluit, aangezien er sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet enkel nog rechten worden verleend aan de geometrische begrenzing. Bijlage B omvat een nadere onderbouwing van de wijzigingen in Natura 2000-waarden waarvoor het gebied is aangewezen, van de selectie als Habitatrichtlijngebied en toewijzing van en indien van toepassing wijzigingen in instandhoudingsdoelstellingen.

2. AANWIJZING HABITATRICHTLIJN

Artikel 1 van dit besluit voorziet in de aanwijzing van het gebied Maas bij Eijsden als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn (verder aangeduid als "Habitatrichtlijngebied"). Het gebied is in januari 2018 als afzonderlijk Nederlands gebied aangemeld, nadat het eerder (in oktober 2002), volgens de procedure zoals opgenomen in artikel 4 van de Habitatrichtlijn, was aangemeld door België en in december 2004 door de Europese Commissie onder de naam "Basse Meuse et Meuse mitoyenne" en onder nummer BE33004C0 was geplaatst op de Lijst van gebieden van communautair belang voor de Continentale biogeografische regio. Het gebied is op 14 december 2018 onder de naam "Maas bij Eijsden" en onder nummer NL2018167 geplaatst op de Lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio[1]. Het gebied is onder meer aangemeld voor een prioritair habitattype in de zin van artikel 1 van de Habitatrichtlijn.

Dit Habitatrichtlijngebied wordt voortaan aangeduid als Natura 2000-gebied Maas bij Eijsden (landelijk gebiedsnummer 167).

Natura 2000 is het samenhangende Europees ecologisch netwerk bestaande uit de gebieden aangewezen onder de Habitatrichtlijn en onder de Vogelrichtlijn. Dit netwerk moet de betrokken natuurlijke habitattypen en leefgebieden van van Habitatrichtlijn- en Vogelrichtlijnsoorten in een gunstige staat van instandhouding behouden of, in voorkomend geval, herstellen. De instandhoudingsdoelstellingen (artikel 4 en hoofdstuk 5) en de begrenzing zijn in algemene zin nader toegelicht in het Natura 2000 doelendocument (2006)[2]. Dit document geeft het beleidskader van de geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen weer en de daarbij gehanteerde systematiek. Beschrijvingen van habitattypen en (vogel)soorten waarvoor doelen zijn vastgesteld, zijn opgenomen in het Natura 2000 profielendocument (2008)[3].

Het Natura 2000-gebied Maas bij Eijsden ligt in de provincie Limburg en behoort tot het grondgebied van de gemeente Eijsden-Margraten.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEGRENZING

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het gebied Maas bij Eijsden is gelegen in het stroomgebied van de Maas, bovenstrooms van het Natura 2000-gebied Grensmaas. Het omvat enerzijds het zomerbed van de Maas (met aangrenzende oevers), dat met name van belang is voor grote fonteinkruiden en vissen. Anderzijds omvat het gebied twee schiereilanden, die begroeid zijn met bloemrijke graslanden en ruigten, en deels ook met ooibossen.

3.2 Landschappelijke context en kenmerken begrenzing

Maas bij Eijsden behoort tot het Natura 2000-landschap "Rivierengebied".

Bij de keuze en de afbakening van de gebieden is geen rekening gehouden met andere vereisten dan die verband houden met de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna[4]

---

1 Uitvoeringsbesluit (EU) 2019/19 van de Commissie van 14 december 2018 tot vaststelling van een twaalfde bijgewerkte lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (PbEU 2019, L 7).

2 Ministerie van LNV (2006): Natura 2000 doelendocument. Duidelijkheid bieden, richting geven en ruimte laten. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.

3 Ministerie van LNV (2008): Natura 2000 profielendocument. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.

4 Hof van Justitie EG, 7 november 2000, First Corporate Shipping, zaak C-371/98, punten 16 en 25.

De ligging van de habitattypen en van de leefgebieden van de soorten (paragraaf 4.4) waarvoor het gebied is aangewezen, vormt het uitgangspunt voor de begrenzing van Habitatrichtlijngebieden. Dit is inclusief terreindelen die van mindere kwaliteit zijn. Daarnaast omvat het begrensde gebied ook natuurwaarden die integraal onderdeel uitmaken van de ecosystemen waartoe de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten behoren, alsmede terreindelen die noodzakelijk worden geacht om de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten in stand te houden en te herstellen[5].

3.3 Geometrische begrenzing en oppervlakte

De geometrische begrenzing van het Natura 2000-gebied Maas bij Eijsden is weergegeven in de bij dit besluit behorende bijlage Gebiedsbegrenzing. Op hoofdlijnen omvat het Natura 2000-gebied enerzijds het zomerbed van de Maas (voor zover Nederlands grondgebied) waar deze rivier ten zuiden van Maastricht de grens vormt met Wallonië. Het sluit aan op Natura 2000-gebied Basse Meuse et Meuse mitoyenne. Anderzijds omvat het gebied twee schiereilanden die behoren tot de Eijsder Beemden: in het noorden Presqu'île de l'Ilal, Oosterweerd en Oostereiland, met een aangrenzende zone van het Grindgat Oost-Maarland (Pietersplas), en in het centrum Presqu'île d'Eijsden, met een aangrenzende zone van een oude Maasarm.

Het Natura 2000-gebied Maas bij Eijsden beslaat een totale oppervlakte van ongeveer 97 ha. Dit betreft de bruto-oppervlakte, omdat bij de berekening geen rekening is gehouden met tekstueel uitgesloten delen binnen de geometrische begrenzing (zie artikel 4 en hierna).

Voor de begrenzing van Natura 2000-gebieden geldt de volgende algemene exclaveringsformule: bestaande bebouwing, erven, tuinen, verhardingen en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in deze paragraaf wordt afgeweken. Voor de gebruikte begrippen gelden de definities (voor zover van toepassing in het onderhavige gebied) zoals omschreven zijn in artikel 3. Daar waar de geometrische begrenzing en de exclaveringsformule niet overeenstemmen, is de exclaveringsformule doorslaggevend.

Voor de toepassing van de begrenzing en de exclaveringsformule van artikel 3 gelden er peildata:
- 14 april 2016 voor de gebiedsdelen die met de wijziging van de staatsgrens aan Nederland zijn toegevoegd en voorheen onderdeel waren van het Natura 2000-gebied Basse Meuse et Meuse mitoyenne (BE33004).
- 14 december 2018 voor de gebiedsdelen die aan het Habitatrichtlijngebied zijn toegevoegd bij de plaatsing van het Habitatrichtlijngebied Maas bij Eijsden op de twaalfde bijgewerkte lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio[6];
- [Datum definitief besluit] voor de gebiedsdelen die met het Natura-2000 aanwijzingsbesluit zijn toegevoegd aan het aangemelde Habitatrichtlijngebied.

De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) is in 2026 op enkele technische punten verbeterd:
- De begrenzing is waar mogelijk gelegd langs topografisch herkenbare lijnen, zoals wegen, wateren, perceelscheidingen en bosranden.
- Gedeelten van de Maas die tot Wallonië behoren (en als gevolg van onnauwkeurig begrenzen ten onrechte waren aangemeld), zijn uit de begrenzing verwijderd.

Overige wijzigingen van meer dan 1 ha worden in de volgende alinea toegelicht.

De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) is in 2026 als volgt aangepast:
- De Maas is mee begrensd ten zuidwesten van Eijsden, zodat Maas bij Eijsden aansluit op het resterende Belgische Habitatrichtlijngebied Basse Meuse et Meuse mitoyenne, en tussen de twee oorspronkelijk Waalse schiereilanden. Op deze wijze wordt recht gedaan aan het uitgangspunt dat op ecologische gronden moet worden begrensd, in dit geval op basis van het voorkomen van (trek)vissen en H3260B. De oorspronkelijke begrenzing van het Belgische gebied (die rekening moest houden met de inmiddels vervallen staatsgrens) was daarvoor niet bruikbaar. De nieuwe grens is tevens uit het oogpunt van beheerbaarheid te verkiezen boven de versnipperde begrenzing van de aanmelding.
- Langs de Maas is (buiten de schiereilanden) de lage oever mee begrensd, die relatief vaak wordt overstroomd en dan van belang is voor de rivierdonderpad. Tevens komen hierin lokaal ook habitattypen voor en zijn er potenties voor uitbreiding daarvan. Een deel van deze lage oever was al aange-

[5] De begrenzingsmethodiek is verder uitgewerkt in het Gebiedendocument (2004).

[6] Uitvoeringsbesluit (EU) 2019/19 van de Commisie van 14 december 2018 tot vaststelling van de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (PbEU 2019, L 7).

meld, maar ten behoeve van dit besluit is nu consequent de overgang van de vlakke, lage oever naar de min of meer steile weerdoever aangehouden.
- Het noordelijke deelgebied bestaat uit het oorspronkelijk Waalse deel van Presqu'île de l'Ilal en het oorspronkelijk Nederlandse deel daarvan (de noordwestkant van de Oosterweerd), dat tot de Eijsder Beemden behoort. Daarbij is ook een aangrenzend gedeelte van de Eijsder Beemden meegenomen: de rest van de Oosterweerd en het Oostereiland. De nieuwe begrenzing is gebaseerd op het (ecologisch samenhangende) voorkomen van H6430A, H91E0A en H91E0B in deze zone. In de Pietersplas en de oude Maasarm is de grens gelegd op 50 meter uit de oever, waardoor zowel oppervlakte is afgevallen als toegevoegd ten opzichte van het aangemelde Natura 2000-gebied. De reden is dat H3260B in beide wateren alleen in die zone voorkomt en naar verwachting ook de rivierdonderpad (H5315) vooral in die zone zit. Verder naar het zuiden in de Pietersplas is het gebied niet geschikt voor H3260B. Hier ligt de grens 25 meter uit de oever omdat dit geschikt leefgebied van de rivierdonderpad is. De steigers van de jachthaven in de oude Maasarm bij Eijsden zijn geëxclaveerd omdat daar geen relevante waarden voorkomen.

Bovenstaande uitgangspunten hebben ertoe geleid dat ca. 9,6 ha Habitatrichtlijngebied buiten de begrenzing gebracht is en dat ca. 42,5 ha is toegevoegd. In Bijlage A is een verbeelding van de grenswijzigingen opgenomen.

4. NATURA 2000-WAARDEN

4.1 Inleiding

In artikel 1 is een opsomming gegeven van de waarden waaraan het gebied zijn betekenis ontleent als Habitatrichtlijngebied. Daartoe wordt in de paragrafen 4.2.1 en 4.2.2 een lijst gegeven van de habitattypen (met vermelding van de aanwezige subtypen) en soorten waarvoor het gebied is aangewezen[7]. Op alle vermelde habitattypen en soorten is een instandhoudingsdoelstelling van toepassing (zie artikel 4 en hoofdstuk 5).

Vervolgens wordt in paragraaf 4.3 vermeld welke selectiecriteria op het Habitatrichtlijngebied van toepassing zijn en wordt onderbouwd waarom het gebied als Habitatrichtlijngebied is geselecteerd. Van elk habitattype en van elke soort waarvoor het gebied aan de selectiecriteria voldoet, wordt in bijlage B.2 in tekst en/of tabelvorm de betekenis (relatieve bijdrage) van het gebied afgezet tegen de betekenis van de andere Habitatrichtlijngebieden die aan de selectiecriteria voldoen. Ten slotte beschrijft paragraaf 4.4 de verspreiding van habitattypen en soorten binnen het gebied, ter onderbouwing van de gevolgde gebiedsbegrenzing van het Habitatrichtlijngebied.

4.2 Natura 2000-waarden waarvoor het gebied is aangewezen

4.2.1 Habitatrichtlijn: habitattypen (bijlage I[8])

Het gebied is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitats opgenomen in bijlage I van de Habitatrichtlijn, waarvoor het gebied een bijdrage levert aan de instandhouding op landelijk niveau. Ten behoeve van de nationale uitwerking van de Habitatrichtlijn is een deel van de habitattypen verdeeld in subtypen, vanwege de zeer ruime variatie in fysieke omstandigheden en soortensamenstelling. De namen van de habitattypen en daarvan afgeleide subtypen zullen verder met hun verkorte namen worden aangeduid.

Wijzigingen ten opzichte van de aanmelding als Habitatrichtlijngebied (2018) en/of (ontwerp) aanwijzingsbesluiten zijn verklaard in bijlage B.1 van deze nota van toelichting.

H3260	Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het *Ranunculion fluitantis* en het *Callitricho-Batrachion* *Verkorte naam* Beken en rivieren met waterplanten
betreft het subtype:	
H3260B	Beken en rivieren met waterplanten (*grote fonteinkruiden*)

[7] Prioritaire habitattypen en habitatrichtlijnsoorten zijn in bijlagen I en II van de Habitatrichtlijn en indien van toepassing in dit besluit aangeduid met een sterretje *.

[8] Bijlage I laatstelijk aangepast op 20 november 2006, Richtlijn 2006/105/EG, Pb EG L 363, 20.12.2006, p. 368-405 (zie ook rectificatie PB EG L 80, 21.3.2007, p. 15).

H6430	Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones *Verkorte naam* Ruigten en zomen

betreft de subtypen:

H6430A	Ruigten en zomen (*moerasspirea*)
H6430C	Ruigten en zomen (*droge bosranden*)

H91E0	*Bossen op alluviale grond met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae*) *Verkorte naam* Vochtige alluviale bossen

betreft de subtypen:

H91E0A	*Vochtige alluviale bossen (*zachthoutooibossen*)
H91E0B	*Vochtige alluviale bossen (*essen-iepenbossen*)

4.2.2 Habitatrichtlijn: soorten (bijlage II[9])

Het gebied is aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in bijlage II van de Habitatrichtlijn, waarvoor het gebied een wezenlijke functie in de levenscyclus vervult. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de instandhouding op landelijk niveau.

Wijzigingen ten opzichte van de aanmelding als Habitatrichtlijngebied (2018) zijn verklaard in bijlage B.1 van deze nota van toelichting.

H1106	Zalm (*Salmo salar*)
H1337	Bever (*Castor fiber*)
H5315	Rivierdonderpad (*Cottus perifretum*)

4.3 Habitatrichtlijn: waarden waarvoor het gebied aan de selectiecriteria voldoet

4.3.1 Habitattypen (bijlage I)

Voor niet-prioritaire habitattypen opgenomen in bijlage I van de Habitatrichtlijn zijn in de eerste stap van het selectieproces in beginsel de “vijf belangrijkste gebieden” geselecteerd. Voor habitattypen welke verdeeld zijn in subtypen, geldt een aantal van “drie belangrijkste gebieden” per subtype.

Voor prioritaire habitattypen geldt een aantal van “tien belangrijkste gebieden” en voor subtypen van prioritaire habitattypen een aantal van “vijf belangrijkste gebieden” per subtype[10]. Verdeling in subtypen ten behoeve van de selectie is alleen toegepast indien de subtypen een verschillende verspreiding hebben en de beschikbare gegevens verdeling in subtypen toelaten. Voor enkele verspreid over het land voorkomende habitattypen, die in voldoende mate in gebieden zijn vertegenwoordigd welke voor andere waarden zijn opgenomen, zijn geen gebieden geselecteerd[11].

De betekenis van het gebied is afgemeten aan de aanwezige oppervlakte en zo nodig ook de representativiteit van het habitattype. In een tweede stap zijn eventueel nog extra gebieden toegevoegd met het oog op landelijke dekking, geografische spreiding en grensoverschrijding[12]. In de onderstaande tabel zijn de habitattypen vermeld waarvoor het gebied op grond van de gegevens en omstandigheden bij aanwijzing aan de selectiecriteria voldeed (zie ook bijlage B.2).

De selectie van dit gebied heeft alleen plaatsgevonden vanwege de wijziging van de rijksgrens, waardoor delen van een reeds door Wallonië aangewezen Habitatrichtlijngebied tot het Nederlandse grondgebied

[9] Bijlage II laatstelijk aangepast op 20 november 2006, Richtlijn 2006/105/EG, Pb EG L 363, 20.12.2006, p. 368-405 (zie ook rectificatie PB EG L 80, 21.3.2007, p. 15).

[10] Prioritaire habitattypen en habitatrichtlijnsoorten zijn in bijlagen I en II van de Habitatrichtlijn aangeduid met een sterretje *.

[11] Habitattypen waarvoor geen gebieden zijn geselecteerd zijn: slijkgrasvelden (H1320) en ruigten en zomen, *moerasspirea* (H6430A) en ruigten en zomen, *droge bosranden* (H6430C).

[12] De selectiecriteria zijn verder uitgewerkt in het Verantwoordingsdocument (2003).

zijn gaan horen. De genoemde habitattypen betreffen de habitattypen die ook voor het aangrenzende (resterende deel van het) Belgische Habitatrichtlijngebied zijn aangewezen. Het gebied voldoet dan ook aan de selectiecriteria voor deze habitattypen vanwege grensoverschrijding. Overigens zou het gebied ook vanwege de omvang van H91E0B aan de selectiecriteria voldoen.

Habitattype	X[a]	Y[b]	Landelijke oppervlakte [c]	Oppervlakte in Maas bij Eijsden [d]	Oppervlakte in Yde gebied [e]	Selectie bij aanmelding
H3260B	3	3		Zie bijlage B.2		nee
H6430A	n.v.t.	n.v.t.		Zie bijlage B.2		nee
H6430C	n.v.t.	n.v.t.		Zie bijlage B.2		nee
***H91E0A**	5	5		Zie bijlage B.2		nee
***H91E0B**	5	5		Zie bijlage B.2		nee

(a) Aantal gebieden dat maximaal voor dit habitattype kan worden geselecteerd volgens het criterium: "behorend tot de X belangrijkste gebieden" voor het betreffende habitattype.
(b) Aantal gebieden dat op grond van dit selectiecriterium voor het habitattype is geselecteerd (Y < X indien er minder dan X gebieden zijn waarin het habitattype is vastgesteld of voorkomt in differentiërende omvang).
(c) Geschatte landelijke oppervlakte van het (subtype van het) habitattype in hectaren.
(d) Oppervlakte in het onderhavige gebied, uitgedrukt als percentage van de landelijke oppervlakte (niet ingevuld indien het gebied niet één van de X belangrijkste gebieden is.)
(e) Oppervlakte van het habitattype in het, in rangorde van aflopende betekenis, Yde belangrijkste gebied (niet ingevuld indien niet van belang voor de bepaling van de relatieve betekenis van het gebied, wanneer representativiteit in plaats van oppervlakte doorslaggevend was).

4.3.2 Soorten (bijlage II)

Voor niet-prioritaire soorten opgenomen in bijlage II van de Habitatrichtlijn zijn in de eerste stap van het selectieproces in beginsel de "vijf belangrijkste gebieden" geselecteerd. Voor prioritaire soorten[13] geldt een aantal van "tien belangrijkste gebieden". Voor enkele verspreid over het land voorkomende soorten, die in voldoende mate in gebieden zijn vertegenwoordigd welke voor andere waarden zijn opgenomen, zijn geen gebieden geselecteerd[14]. De betekenis van het gebied is afgemeten aan de omvang van de aanwezige populatie. In een tweede stap zijn eventueel nog extra gebieden toegevoegd met het oog op landelijke dekking, geografische spreiding en grensoverschrijding[15] In de onderstaande tabel zijn de soorten vermeld die bij de aanmelding hebben geleid tot selectie van het gebied en/of de soorten vermeld waarvoor het gebied op grond van de huidige gegevens en omstandigheden aan de selectiecriteria zou voldoen (zie ook bijlage B.2).

Er zijn geen habitatrichtlijnsoorten die vanwege hun populatieomvang hebben geleid tot selectie van het gebied, omdat de selectie alleen heeft plaatsgevonden vanwege de wijziging van de rijksgrens, waardoor delen van een reeds door Wallonië aangewezen Habitatrichtlijngebied tot het Nederlandse grondgebied zijn gaan horen. De genoemde habitatrichtlijnsoorten betreffen de habitatrichtlijnsoorten die ook voor het aangrenzende (resterende deel van het) Belgische Habitatrichtlijngebied zijn aangewezen. Het gebied voldoet dan ook aan de selectiecriteria voor deze habitatrichtlijnsoorten vanwege grensoverschrijding.

Code	Soort	X[a]	Y[b]	Landelijke populatie [c]	% in Maas bij Eijsden [d]	% in Yde gebied [e]	Selectie bij aanmelding
H1337	Bever	5	5		Zie bijlage B.2		nee
H5315	Rivierdonderpad	5	5		Zie bijlage B.2		nee

(a) Aantal gebieden dat maximaal voor deze soort kan worden geselecteerd volgens het criterium: "behorend tot de X belangrijkste gebieden" voor de betreffende soort.

[13] Prioritaire habitattypen en habitatrichtlijnsoorten zijn in bijlagen I en II van de Habitatrichtlijn aangeduid met een sterretje *.

[14] Soorten waarvoor geen gebieden zijn geselecteerd zijn: zeeprik (H1095), elft (H1102), zalm (H1106), bittervoorn (H1134) en kleine modderkruiper (H1149). Voor de platte schijfhoren (H4056) zijn geen gebieden geselecteerd omdat de soort bij de uitbreiding van de EU in 2004 is toegevoegd aan bijlage II.

[15] De selectiecriteria zijn verder uitgewerkt in het Verantwoordingsdocument (2003).

(b) Aantal gebieden dat op grond van de huidige gegevens en omstandigheden zou voldoen aan het onder (a) genoemde selectiecriterium (Y < X indien er minder dan X gebieden zijn waarin de soort is vastgesteld of voorkomt in differentiërende omvang).
(c) Landelijke voortplantingspopulatie in exemplaren of aantal bezette kilometerhokken (km^2).
(d) Populatiegrootte in het onderhavige gebied uitgedrukt als percentage van de landelijke populatie (niet ingevuld indien het gebied niet één van de X belangrijkste gebieden is.)
(e) Populatiegrootte in het, in rangorde van aflopende betekenis, Yde belangrijkste gebied.

4.4 Verspreiding habitattypen en soorten in het Habitatrichtlijngebied

De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied Maas bij Eijsden is bepaald aan de hand van de ligging van habitattypen en leefgebieden van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen (zie verder paragraaf 3.2). De verspreiding van de betreffende habitattypen en soorten binnen het gebied wordt in deze paragraaf globaal beschreven ter onderbouwing van de gevolgde begrenzing. Het is niet bedoeld als een uitputtende beschrijving.

Het habitattype beken en rivieren met waterplanten, *grote fonteinkruiden* (H3260B) komt verspreid voor in de Maas en (in beperktere mate) in de daarmee in verbinding staande wateren (in het laatste geval in een zone van minder dan 50 meter vanuit de oever).

Het habitattype ruigten en zomen (H6430) komt zowel met subtype A (*moerasspirea*) als met subtype C (*droge bosranden*) verspreid voor in het noorden van het gebied (Presqu'île de l'Ilal / Eijsder Beemden). Subtype A komt daarnaast ook op één locatie in het zuiden voor.

Het habitattype vochtige alluviale bossen (H91E0) komt zowel met subtype A (*zachthoutooibossen*) als met subtype B (*essen-iepenbossen*) verspreid voor in het noorden van het gebied (Presqu'île de l'Ilal / Eijsder Beemden). Subtype B komt daarnaast ook op één locatie in het zuiden voor.

De zalm maakt gebruik van de Maas als trekroute. De rivierdonderpad kwam verspreid voor in zowel de Maas als de daarmee in verbinding staande wateren, met name in oeverzones waar stenen aanwezig zijn, maar de huidige verspreiding is onduidelijk doordat de populatie sterk is afgenomen. De bever heeft een burcht op het Presqu'île de l'Ilal.

5. INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

5.1 Inleiding

Het ecologisch netwerk Natura 2000 moet de betrokken natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Onder het begrip “instandhouding” wordt een geheel aan maatregelen verstaan die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding. Ingevolge artikel 4, vierde lid, Habitatrichtlijn worden bij aanwijzing als Habitatrichtlijngebied “tevens de prioriteiten vast[gesteld] gelet op het belang van de gebieden voor het in een gunstige staat van instandhouding behouden of herstellen van een type natuurlijke habitat […] of van een soort […] alsmede voor de coherentie van Natura 2000 en gelet op de voor dat gebied bestaande dreiging van achteruitgang en vernietiging”.

Deze bepaling is in artikel 3.58, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) nader uitgewerkt. Op grond van dit artikel bestaat de verplichting om in een aanwijzing doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van leefgebieden van vogelsoorten dan wel doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van natuurlijke habitats of populaties van de in het wild levende dier- en plantensoorten op te nemen. Om die reden zijn voor elk Natura 2000-gebied instandhoudingsdoelstellingen ontwikkeld, waarbij per habitattype en per (vogel)soort is uitgegaan van landelijke doelen en de bijdrage die een gebied redelijkerwijs kan leveren voor het bereiken van een gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau.

De instandhoudingsdoelstellingen zijn in dit aanwijzingsbesluit niet gekwantificeerd (daarvoor moet een habitatkaart of beheerplan worden geraadpleegd). Voor het bepalen van wat in de instandhoudingsdoelstellingen onder “behoud' dan wel “uitbreiding” of “verbetering” moet worden verstaan, is het dus belangrijk te weten wat de referentiesituatie (of “nulsituatie”) is waarmee deze termen moeten worden vergeleken. Dat is eveneens van belang voor het handhaven van het verslechteringsverbod. De situatie ten tijde van het publiceren van een aanwijzingsbesluit is bepalend voor wat onder “behoud” moet worden verstaan en vanaf welk niveau “uitbreiding” en “verbetering” nagestreefd moet worden. De instandhoudingsdoelstellingen die niet geconcretiseerd zijn moeten dus zó begrepen worden, dat het behoudsniveau van de habitattypen en soorten betrekking heeft op oppervlakte en kwaliteit, respectievelijk omvang en kwaliteit leefgebied en omvang populatie, zoals aanwezig op de datum van aanwijzen als

Natura 2000-gebied. Dit is tevens het niveau van waaraf “uitbreiding” en “verbetering” nagestreefd moet worden.

Voor een habitattype wordt de verdeling gemaakt in oppervlakte en kwaliteit, zodat de aanduiding van de instandhoudingsdoelstelling van een habitattype altijd in de vorm van “behoud” of “uitbreiding” van de oppervlakte en van “behoud” of “verbetering” van de kwaliteit wordt gegeven.

Voor soorten is het leefgebied medebepalend en geldt een verdeling in omvang en kwaliteit van het leefgebied. De aanduiding van de instandhoudingsdoelstelling van een soort, waarvan het populatiedoel niet is geconcretiseerd met een getal, is altijd in de vorm van “behoud” of “uitbreiding” van de omvang van het leefgebied en van “behoud” of “verbetering” van de kwaliteit van het leefgebied voor “behoud” of “uitbreiding” van de populatie. De aanduiding van de instandhoudingsdoelstelling van een vogelrichtlijnsoort waarbij het populatiedoel is geconcretiseerd met een getal is het doel in de vorm van “behoud” of “uitbreiding” van de omvang van het leefgebied en van “behoud” of “verbetering” van de kwaliteit van het leefgebied met een draagkracht voor een geconcretiseerde populatieomvang. In deze formulering wordt er met de woorden “voor” of “met een draagkracht voor” een koppeling aangebracht tussen de doelcomponent leefgebied en de doelcomponent populatie. Dat heeft zijn oorzaak in het feit dat maatregelen in de regel aangrijpen op het leefgebied van de soort en niet op de soort zelf (het directe effect op het leefgebied werkt via het leefgebied indirect door op de soort). Dat laat echter onverlet dat ook de populatieomvang tot de instandhoudingsdoelstelling behoort en niet slechts van ondergeschikt of indicatief belang is.[16]

Bij het stellen van prioriteiten kan het noodzakelijk zijn om een afname toe te staan van omvang en/of kwaliteit van de ene waarde ten gunste van de instandhoudingsdoelstelling van een andere waarde. Bij de waarde die (indien noodzakelijk) mag afnemen, wordt dan in de instandhoudingsdoelstelling expliciet een ‘ten gunste van’-formulering opgenomen. In het Beleidskader Doelwijziging Natura 2000[17] staan in paragraaf 4.4 de voorwaarden genoemd waaronder deze formulering kan worden toegepast. Om in de praktijk daadwerkelijk gebruik van deze mogelijkheid te kunnen maken, moet aan die voorwaarden worden voldaan; een verwijzing naar het aanwijzingsbesluit is daarvoor dus niet voldoende.

In bijlage B.2 van deze nota van toelichting is een overzicht opgenomen van alle gebiedsdoelstellingen per habitattype en per soort.

Voor de Natura 2000-gebieden worden in beheerplannen instandhoudingsmaatregelen uitgewerkt die beantwoorden aan de gebiedsspecifieke ecologische vereisten van de betrokken natuurlijke habitats en (vogel)soorten.

Als verdere invulling van het stellen van prioriteiten zijn voor de acht onderscheiden Natura 2000-landschappen[18] kernopgaven geformuleerd op grond van de daar voorkomende habitattypen en soorten, de landelijke betekenis van deze waarden binnen het betreffende landschap, de belangrijkste verbeteropgaven en de beïnvloedingsmogelijkheden. Per landschap omvatten ze de belangrijkste behoud- en herstelopgaven. De kernopgaven stellen prioriteiten (“richting geven”) en geven overeenkomsten en verschillen tussen en binnen de gebieden aan. Zij hebben in het bijzonder betrekking op habitattypen en soorten die sterk onder druk staan en/of waarvoor Nederland van groot of zeer groot belang is. De kernopgaven worden per Natura 2000-landschap behandeld en opgesomd in hoofdstuk 5 van het Natura 2000 doelendocument (2006). Omdat het Natura 2000-gebied, waar dit besluit betrekking op heeft, nog niet door Nederland was aangemeld op het moment dat het doelendocument werd gepubliceerd, zijn geen kernopgaven toegekend aan dit gebied.

5.2 Algemene instandhoudingsdoelstellingen

Behoud en indien van toepassing herstel van:
1. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
2. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen

[16] Uit jurisprudentie blijkt dat hierover misverstanden zijn gerezen. Aanleiding hiervoor was kennelijk de toelichting op pagina 63 van het Natura 2000 doelendocument (Ministerie van LNV, 2006), over de betekenis van de aantallen die voor vogels worden genoemd. Die toelichting wekte kennelijk (ten onrechte) de indruk dat de populatieomvang niet tot de instandhoudingsdoelstelling behoort.

[17] Ministerie van LVVN (2025): Beleidskader Doelwijziging Natura 2000. Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, Den Haag.

[18] Het Natura 2000-landschap van het gebied waarop dit besluit betrekking heeft staat vermeld in paragraaf 3.2 van deze Nota van toelichting.

in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
3. de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
4. de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

5.3 Habitatrichtlijn: habitattypen (bijlage I)

H3260	**Beken en rivieren met waterplanten**
Doel	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit beken en rivieren met waterplanten, *grote fonteinkruiden* (subtype B).
Toelichting	Het habitattype beken en rivieren met waterplanten, *grote fonteinkruiden* (subtype B) komt verspreid voor in de Maas en de daarmee in verbinding staande wateren. Het betreft begroeiingen van doorgroeid fonteinkruid en rivierfonteinkruid, en soms ook vlottende waterranonkel. De oppervlakte is in het verleden toegenomen, maar na de overdracht aan Nederland (2016) weer afgenomen. Het is noodzakelijk dat het habitattype zo snel mogelijk wordt hersteld tot het niveau zoals aanwezig in 2016. Vanwege de landelijke behoudsdoelstelling (2026) van de oppervlakte is in dit gebied een verdere uitbreiding niet noodzakelijk. Vanwege de landelijke verbeterdoelstelling (2026) is het belangrijk dat de potentie van het gebied wordt benut door de kwaliteit verder te verbeteren ten opzichte van wat aanwezig was in 2016.

H6430	**Ruigten en zomen**
Doel	Behoud oppervlakte en kwaliteit ruigten en zomen, *moerasspirea* (subtype A) en uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit ruigten en zomen, *droge bosranden* (subtype C).
Toelichting	Het habitattype ruigten en zomen komt vooral voor op het Presqu'île de l'Ilal en het aangrenzende deel van de Eijsder Beemden. Het subtype *moerasspirea* (subtype A) bestaat ten dele uit oevervegetatie en ten dele uit vochtige ruigten op hoger gelegen plekken; de kwaliteit is grotendeels matig en op sommige plekken (waar niet-algemene plantensoorten voorkomen) goed. Het subtype *droge bosranden* (subtype C) beslaat kleinere oppervlakten, maar wel met een gevarieerde samenstelling en een goede kwaliteit (vanwege met name kruidvlier en kruisbladwalstro). Vanwege de landelijke behoudsdoelstelling (2026) van de oppervlakte is in dit gebied behoud van de oppervlakte van subtype A zoals aanwezig in 2026 voldoende. Ondanks de landelijke verbeterdoelstelling (2026), is in dit gebied behoud van kwaliteit zoals aanwezig in 2026 voldoende. Het is namelijk onduidelijk of een groter aandeel van het oppervlak een goede kwaliteit kan krijgen (omdat dit afhangt van de vestiging van niet-algemene plantensoorten). De landelijke verbeterdoelstelling van dit habitattype kan lokaal om uitbreiding van subtype C vragen, omdat een goede vegetatiekwaliteit met name tot uiting komt in de uitbreiding van vegetaties met niet-algemene plantensoorten. Daarvoor zijn goede potenties, omdat deze vegetatietypen al op meerdere plekken aanwezig zijn, maar vanwege een te kleine oppervlakte (nog) niet kwalificeren. Recent zijn de oppervlakten van beide subtypen al toegenomen en bij voortzetting van het gevoerde beheer zal de oppervlakte van subtype C zich naar verwachting verder uitbreiden.

H91E0	***Vochtige alluviale bossen**
Doel	Behoud oppervlakte en kwaliteit vochtige alluviale bossen, *zachthoutooibossen* (subtype A) en uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige alluviale bossen, *essen-iepenbossen* (subtype B).
Toelichting	Het habitattype vochtige alluviale bossen, *zachthoutooibossen* (subtype A) komt alleen voor op het Presqu'île de l'Ilal en het aangrenzende deel van de Eijsder Beemden, met in de laagste delen een goede kwaliteit en voor het overige een matige kwaliteit. Door natuurlijke successie zal naar verwachting een deel van het oppervlak veranderen in vochtige alluviale bossen, *essen-iepenbossen* (subtype B). Dit subtype komt voor op de wat hogere delen van vooral het Presqu'île de l'Ilal en het aangrenzende deel van de Eijsder Beemden. Met name de oudere bossen van dit subtype herbergen bijzondere soorten, die elders in het land weinig of niet in dit bostype voorkomen. Ondanks de landelijke uitbreidings- en verbeterdoelstelling (2026) voor dit habitattype, is in dit gebied behoud van oppervlakte en kwaliteit van subtype A zoals aanwezig in 2026 voldoende. De focus van het landelijk doel ligt op uitbreiding van subtype B, dus is in dit gebied een netto-uitbreiding van de oppervlakte van subtype A niet nodig; lokaal zal uitbreiding echter wel noodzakelijk zijn, omdat een deel van het oppervlak zal overgaan in subtype B. De mogelijkheden voor kwaliteitsverbetering van dit subtype zijn te beperkt. Vanwege de landelijke uitbreidings- en verbeterdoelstelling (2026) met een focus op subtype B is het belangrijk dat de potentie van het gebied wordt benut door oppervlakte uit te breiden en kwaliteit te verbeteren ten opzichte van wat aanwezig was in 2026. Voor uitbreiding zijn goede potenties vanwege de reeds optredende spontane bosvorming en natuurlijke successie vanuit subtype A. Naar verwachting zal de kwaliteit van de bestaande jonge bossen toenemen als deze ouder worden.

5.4 Habitatrichtlijn: soorten (bijlage II)

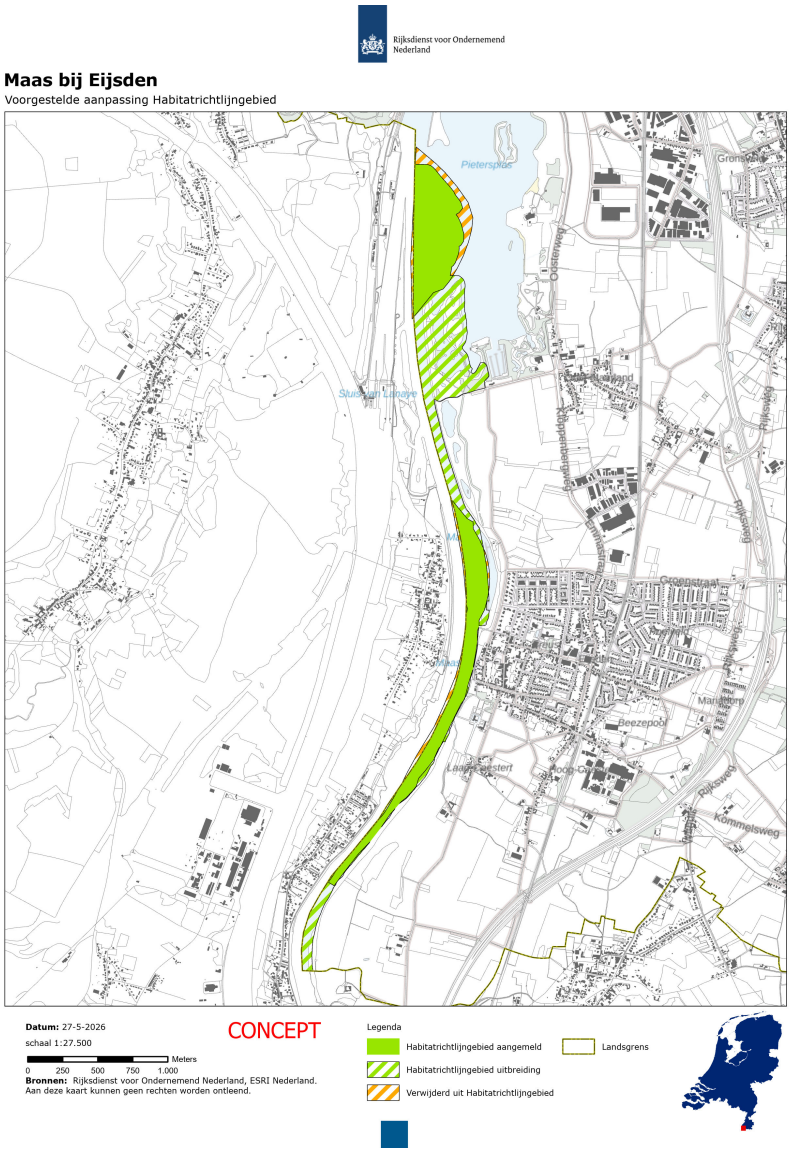
H1106	**Zalm**
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.
Toelichting	De Maas is als doortrekgebied van (potentieel) groot belang. Ondanks de landelijke verbeterdoelstelling (2026) voor leefgebied, is in dit gebied behoud van leefgebied zoals aanwezig in 2026 voldoende. In dit gebied zijn geen herstelmaatregelen noodzakelijk, omdat de oorzaak van de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding niet in dit gebied ligt. Vanwege de landelijke uitbreidingsdoelstelling (2026) voor populatie is het belangrijk dat de potentie van het gebied wordt benut door de populatie uit te breiden ten opzichte van wat aanwezig was in 2026, door het bovenstrooms handhaven van een barrièrevrije doorgang in de trekroute.

H1337	**Bever**
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
Toelichting	De bever heeft zich in 2002 in het gebied gevestigd met een burcht in het noordelijk deelgebied, als onderdeel van de landelijk sterk uitbreidende populatie. Vanwege de landelijke behoudsdoelstelling (2026) is in dit gebied behoud van leefgebied en populatie zoals aanwezig in 2026 voldoende.

H5315	**Rivierdonderpad**
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.
Toelichting	De rivierdonderpad komt met name voor in de stenige oeverzone van de Maas en de daarmee in verbinding staande wateren. Die oeverzone wisselt qua omvang als gevolg van peilverschillen in de Maas door het jaar heen. Door recent onderzoek is niet vast komen te staan of er momenteel nog een populatie aanwezig is of dat er alleen nog individuen aanwezig zijn die uitgespoeld zijn uit een beek net buiten het gebied. Aangezien zowel stroomopwaarts als stroomafwaarts van dit gebied waarnemingen van rivierdonderpadden bekend zijn en er geschikt habitat aanwezig is, is het aannemelijk dat de soort ook in dit deel van de Maas met een (deel)populatie voorkwam. De (veronderstelde) afname is waarschijnlijk vooral veroorzaakt door de sterke toename van invasieve grondels en de achteruitgang van de waterkwaliteit. Het is noodzakelijk dat de populatie zo snel mogelijk wordt hersteld tot het niveau zoals aanwezig in 2016 (overdracht aan Nederland). Ondanks de landelijke uitbreidings- en verbeterdoelstelling (2026), is in dit gebied een verdere uitbreiding en verbetering niet noodzakelijk, omdat daar vooralsnog geen potentie voor is.

Bijlage A

Grenswijzigingen Habitatrichtlijngebied 2026

Bijlage B

Nadere onderbouwing van wijzigingen in Natura 2000-waarden waarvoor het gebied is aangewezen, van de selectie als Habitatrichtlijngebied en toewijzing van instandhoudingsdoelstellingen

B.1 Wijzigingen in habitattypen en soorten ten opzichte van aanmelding als Habitatrichtlijngebied (paragraaf 4.2.1 en 4.2.2)

B.2 Toepassing selectiecriteria Habitatrichtlijngebieden (paragraaf 4.3)

B.3 Toewijzing instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 5)

B.1 Wijzigingen in habitattypen en soorten ten opzichte van aanmelding als Habitatrichtlijngebied (paragraaf 4.2.1 en 4.2.2)

Maas bij Eijsden werd al als Habitatrichtlijngebied beschermd, nog vóórdat het door Nederland was aangemeld voor plaatsing op de lijst van communautair belang in januari 2018, omdat het gebied (grotendeels) onderdeel uitmaakte van het vanaf 2004 beschermde Natura 2000-gebied Basse Meuse et Meuse mitoyenne. Voor dit Waalse gebied zijn in 2016 instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd. Nederland en België hebben in 2016 in het 'Memorandum van overeenstemming' over de wijzigingen van de rijksgrens vastgelegd dat de bescherming van het Natura 2000-gebied Basse Meuse et Meuse mitoyenne zal worden gecontinueerd. Dit betekent dat alle instandhoudingsdoelstellingen uit het Waalse Natura 2000-besluit, door Nederland in beginsel moeten worden overgenomen. Uitzondering daarop vormen de habitattypen en soorten die waren aangemeld en aangewezen vanwege uitsluitend het

voorkomen buiten het noordoostelijke gebiedsdeel van Basse Meuse et Meuse mitoyenne, dat nu valt onder Maas bij Eijsden. Daarom worden eerst de wijzigingen ten opzichte van de Waalse aanmelding en het Waalse aanwijzingsbesluit genoemd en daarna de wijzigingen ten opzichte van de Nederlandse aanmelding.

Wijzigingen ten opzichte van de Waalse aanmelding en het Waalse aanwijzingbesluit

- De habitattypen Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden (H3150), Veldbies-beukenbossen (H9110), Beukenbossen van het type *Asperulo-Fagetum* (H9130) en Eiken-haagbeukenbossen (H9160) worden niet genoemd in de Waalse inventarisatie van de gedeelten die nu onderdeel vormen van Maas bij Eijsden en ze zijn evenmin aangetroffen bij de habitatkartering van 2015-2025.
- Datzelfde geldt ook voor Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (H6510), maar in dit geval is duidelijk dat het type in het verleden aanwezig is geweest. Door het staken van het maaibeheer was het op deze locatie al voorafgaand aan de Waalse aanmelding verdwenen.
- Droge hardhoutooibossen (H91F0) worden niet genoemd in de Waalse inventarisatie en het type is evenmin aangetroffen bij de habitatkartering van 2015-2025, maar uit die kartering is wel gebleken dat het type zich zou kunnen ontwikkelen op het Presqu'île d'Eijsden, omdat de ondergroei van een bomenrij zich deze richting op ontwikkelt (maar er is dus nog geen sprake van een bos).
- De habitatrichtlijnsoort vliegend hert (H1083) wordt niet genoemd in de Waalse inventarisatie. Uit de Nationale Databank Flora en Fauna blijkt dat deze soort in Maas bij Eijsden niet is waargenomen. Er is ook geen geschikt leefgebied binnen Maas bij Eijsden aanwezig.
- De bittervoorn (H1134) wordt genoemd in de Waalse inventarisatie, maar het is onduidelijk waar dat op is gebaseerd. Uit de Nationale Databank Flora en Fauna blijkt dat deze soort in Maas bij Eijsden niet is waargenomen. Er is ook geen geschikt leefgebied binnen Maas bij Eijsden aanwezig.
- In de Waalse inventarisatie wordt vermeld dat de ingekorven vleermuis (H1321) het Presqu'île de l'Ilal als jachtgebied gebruikt. Het is onduidelijk waar deze vermelding op is gebaseerd. Uit de Nationale Databank Flora en Fauna blijkt dat geen waarnemingen van deze soort bekend zijn van de oostoever van de Maas ter hoogte van Maas bij Eijsden, behalve buiten de Natura 2000-grens bij Kasteel Eijsden en langs de Voer bij Laag-Caestert.
- In het Waalse Standaardgegevensformulier van 2002 (dat diende als onderbouwing van de aanmelding) werd ook de Bataafse stroommossel (H1032) genoemd. In het Standaardgegevensformulier van 2015 werd deze soort niet meer genoemd en hij is vervolgens ook niet aangewezen. Deze soort is evenmin in Maas bij Eijsden aangetroffen. Datzelfde geldt voor de rivierprik (H1095); zie hierna.

Wijzigingen ten opzichte van de Nederlandse aanmelding (2018)

- In afwijking van de Nederlandse aanmelding als Habitatrichtlijngebied (2018) is het gebied niet aangewezen voor de habitatrichtlijnsoort rivierprik (H1099). Er zijn geen waarnemingen bekend binnen de begrenzing van het gebied. In het verleden gebruikte de rivierprik de Maas als trekroute naar België, maar er zijn al decennialang geen waarnemingen meer in het Belgische deel van het stroomgebied van de Maas; het is dus niet aannemelijk dat deze soort door het gebied Maas bij Eijsden trekt.
- In afwijking van de Nederlandse aanmelding als Habitatrichtlijngebied (2018) is het gebied nu ook aangewezen voor de rivierdonderpad (H5315). De rivierdonderpad was reeds aangewezen toen het gebied onderdeel was van het Waalse Habitatrichtlijngebied. Deze aanwijzing was ten onrechte niet overgenomen in de Nederlandse aanmelding. Door recent onderzoek is niet vast komen te staan of er momenteel nog een populatie aanwezig is of dat er alleen nog individuen aanwezig zijn die uitgespoeld zijn uit een beek net buiten het gebied[19]. Echter: zowel stroomopwaarts als stroomafwaarts van Maas bij Eijsden zijn waarnemingen van rivierdonderpadden uit de Maas bekend. Daarnaast is in 2024 een volwassen individu net buiten de begrenzing waargenomen aan de oostoever van Grindgat Oost-Maarland (dat in open verbinding met de Maas staat); voor deze locatie geldt dat er geen sprake kan zijn van uitspoeling uit een beek. Verder is in het gebied nog steeds geschikt habitat aanwezig. Het is daarom aannemelijk dat de soort ook ooit in het gebied zelf met een (deel)populatie voorkwam en dus terug kan keren, waardoor voldaan kan worden aan de verplichting om de verslechtering tegen te gaan. Er is dus geen goede reden om het gebied voor deze soort niet aan te wijzen.

B.2 Toepassing selectiecriteria Habitatrichtlijngebieden (paragraaf 4.3)

In dit onderdeel wordt voor elk habitattype en voor elke soort waarvoor het onderhavige gebied aan de selectiecriteria voldoet (zie paragraaf 4.3), een overzicht gegeven van alle daarvoor kwalificerende gebieden. Dit gebeurt zoveel mogelijk in de vorm van een tabel met de gebieden die aan de selectiecriteria voldoen, onder vermelding van de relatieve bijdrage. Dit is de bijdrage van het gebied aan de landelijke instandhoudingsdoelstellingen voor het habitattype of de soort. In het geval van habitattypen betreft dit het actuele aandeel van de landelijke oppervlakte dat in het gebied aanwezig is. Indien kwaliteit een rol heeft gespeeld in de bepaling van de gebiedenselectie voor habitattypen is dit tekstueel toegelicht. In het geval van soorten betreft de relatieve bijdrage het aandeel van de landelijke populatie dat in het gebied aanwezig

[19] J. Tummers (2023): Onderzoek van het voorkomen van de rivierdonderpad in Maas bij Eijsden (RAVON, Nijmegen).

is. Afhankelijk van de soort wordt dit afgemeten aan getelde aantallen, aantal bezette plekken of kilometerhokken.

Er is gebruik gemaakt van de volgende klasse-indeling:

A1 = 15-30%, A2 = 30-50%, A3 = 50-75% en A4 = >75%

B1 = 2-6% en B2 = 6-15%

C = <2%

In de kolom "Bronvermelding" zijn de terreinbeherende organisaties en andere instanties en bronnen vermeld, waaraan de oppervlaktecijfers en aantallen zijn ontleend, met vermelding van de jaren waarin deze zijn verzameld of gepubliceerd.

- Het gebied is één van de belangrijkste gebieden voor de volgende habitattypen:

H3260B – Beken en rivieren met waterplanten, *grote fonteinkruiden*

Voor de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden (2003) zijn voor dit subtype twee gebieden geselecteerd: Uiterwaarden IJssel (038)[20] en Biesbosch (112). Dit waren destijds de enige bekende gebieden met de kenmerkende soort rivierfonteinkruid. In tegenstelling tot de in 2003 gehanteerde indeling, worden nu ook rivieren van meer dan 30 meter breed met vlottende waterranonkel tot dit subtype gerekend en niet meer tot het subtype *waterranonkels* dat is beperkt tot beken en rivieren van minder dan 30 meter breed (H3260A). Dit betekent dat het gebied Grensmaas (152) als het derde belangrijkste gebied voor dit subtype kan worden beschouwd. Hier betreft het vooral het voorkomen van vlottende waterranonkel, maar de (andere) voor dit habitattype kenmerkende soort rivierfonteinkruid blijkt er ook voor te komen.

Maas bij Eijsden (167) kan hieraan als grensoverschrijdend gebied worden toegevoegd. Het gebied grenst aan het door Wallonië aangewezen Natura 2000-gebied "Basse Meuse et Meuse mitoyenne" met onder meer dit habitattype.

H3260B – Beken en rivieren met waterplanten, *grote fonteinkruiden* Landelijke oppervlakte ca. 63 ha			
N2k-nr	**Natura 2000-(deel)gebied**	**Relatieve bijdrage[a]**	**Bronvermelding**
112	Biesbosch	A (> 15%)	Aanwijzingsbesluit 2013
038/ 066-068	Rijntakken	B (2 – 15%)	Habitatkaart Rijntakken
152	Grensmaas	A (> 15%)	Aanwijzingsbesluit 2013
167	Maas bij Eijsden	A (G, > 15%)[b]	Habitatkaart

(a) Klassen zijn slechts globaal geduid (A > 15%, B = 2-15%, C < 2%) omdat betrouwbare cijfers, die op vergelijkbare wijze zijn bepaald, niet beschikbaar zijn. Bovendien varieert het voorkomen van jaar tot jaar.

(b) De letter "G" in deze kolom geeft aan dat het gebied is geselecteerd teneinde een voldoende grensoverschrijdende ecologische eenheid te vormen binnen het internationale verspreidingsgebied van het habitattype.

H6430A – Ruigten en zomen, *moerasspirea*

Voor enkele verspreid over het land voorkomende habitattypen, die in voldoende mate in gebieden zijn vertegenwoordigd welke voor andere waarden zijn opgenomen, zijn geen gebieden geselecteerd. Daartoe behoort ruigten en zomen, *moerasspirea* (H6430A). Maas bij Eijsden (167) behoort als grensoverschrijdend gebied tot de belangrijkste gebieden voor dit subtype. Het gebied grenst aan het door Wallonië aangewezen Natura 2000-gebied Basse Meuse et Meuse mitoyenne met onder meer dit habitattype.

H6430C – Ruigten en zomen, *droge bosranden*

Voor enkele verspreid over het land voorkomende habitattypen, die in voldoende mate in gebieden zijn vertegenwoordigd welke voor andere waarden zijn opgenomen, zijn geen gebieden geselecteerd. Daartoe behoort ruigten en zomen, *droge bosranden* (H6430C). Maas bij Eijsden (167) behoort als grensoverschrij-

[20] Destijds bekend als IJsseluiterwaarden en inmiddels behorend tot het gebied Rijntakken (038/066-068).

dend gebied tot de belangrijkste gebieden voor dit subtype. Het gebied grenst aan het door Wallonië aangewezen Natura 2000-gebied Basse Meuse et Meuse mitoyenne met onder meer dit habitattype.

H91E0A – *Vochtige alluviale bossen, *zachthoutooibossen* Landelijke oppervlakte ca. 3.200 ha			
N2k-nr	**Natura 2000-(deel)gebied**	**Relatieve bijdrage**	**Bronvermelding**
112	Biesbosch	A3 (50-75%)[a]	DLG 2014
038/ 066-068	Rijntakken	B2 (6-15%)	Provincie Gelderland 2018
108	Oude Maas	B2 (6-15%)	Aanwijzingsbesluit 2011
111	Hollands Diep	B1 (2-6%)	Aanwijzingsbesluit 2013
167	Maas bij Eijsden	C (G, <2%)[b]	Ministerie van LNV 2018

(a) Relatieve bijdrage aangepast wegens gewijzigde landelijke oppervlakte.

(b) De letter "G" in deze kolom geeft aan dat het gebied is geselecteerd teneinde een voldoende grensoverschrijdende ecologische eenheid te vormen binnen het internationale verspreidingsgebied van het habitattype.

Ten tijde van de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden (2003) zijn de vijf volgende gebieden voor dit prioritaire subtype geselecteerd: Uiterwaarden IJssel (038) Gelderse Poort (067), Oude Maas (108), Hollands Diep (111)[21] en Biesbosch (112). De eerste twee behoren inmiddels tot het gebied Rijntakken (038/066-068). Nederland heeft met name een grote internationale verantwoordelijkheid voor de bijzondere vormen van het getijdengebied die sterk achteruit zijn gegaan. Volgens de huidige inzichten zijn dit nog steeds de vijf belangrijkste gebieden voor het subtype zachthoutooibossen. In deze gebieden komen de grootste oppervlakten en de mooiste voorbeelden van dit subtype voor.

Maas bij Eijsden (167) kan hieraan als grensoverschrijdend gebied worden toegevoegd. Het gebied grenst aan het door Wallonië aangewezen Natura 2000-gebied Basse Meuse et Meuse mitoyenne met onder meer dit habitattype.

H91E0B – *Vochtige alluviale bossen, *essen-iepenbossen* Landelijke oppervlakte ca. 500 ha			
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Relatieve bijdrage**	**Bronvermelding**
038/ 066-068	Rijntakken	B1 (2-6%)	Provincie Gelderland 2018
049	Dinkelland	B1 (2-6%)	Provincie Overijssel 2014
070	Lingegebied & Diefdijk-Zuid	C (< 2%)[a]	Aanwijzingsbesluit 2013
167	Maas bij Eijsden	C (G, < 2%)	Ministerie van LNV 2018
112	Biesbosch	C (< 2%)[b]	DLG 2014

(a) Relatieve bijdrage aangepast wegens gewijzigde landelijke oppervlakte

(b) Nog niet vermeld als één van de belangrijkste gebieden in het aanwijzingsbesluit

Ten tijde van de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden (2003) zijn de volgende vijf gebieden geselecteerd voor dit prioritaire subtype: Kolland & Overlangbroek (081), Bunder- en Elslooërbos (153), Springendal & Dal van de Mosbeek (045), Geuldal (157) en Bekendelle (063).

De indeling van de subtypen B en C is sinds de aanmelding van het Habitatrichtlijngebied (2003) echter gewijzigd. Het subtype *essen-iepenbossen* (subtype B) werd toentertijd niet als apart subtype onderscheiden, maar als onderdeel van het voormalige subtype Verbond van Els en Vogelkers (*Alno-Padion*). De voorkomens van vochtig alluviaal bos in de genoemde gebieden worden nu gerekend tot het subtype *beekbegeleidende bossen* (subtype C). In plaats daarvan blijken nu andere gebieden tot de belangrijkste te behoren.

[21] Destijds bekend als Hollands Diep (oeverlanden).

Maas bij Eijsden (167) behoort overigens ook als grensoverschrijdend gebied tot de vijf belangrijkste gebieden. Het gebied grenst aan het door Wallonië aangewezen Natura 2000-gebied Basse Meuse et Meuse mitoyenne met onder meer dit habitattype.

- Het gebied is één van de belangrijkste gebieden voor de volgende habitatrichtlijnsoorten:

H1337 – Bever Landelijke populatie ca. 165 territoria			
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Relatieve bijdrage**	**Bronvermelding**
038/ 066-068	Rijntakken	A1 (15-30%)	Zoogdiervereniging 2010
112	Biesbosch	A1 (15-30%)	Aanwijzingsbesluit 2013
152	Grensmaas	B1 (2-6%)	Aanwijzingsbesluit 2013
147	Leudal	C (<2%)[a]	Zoogdiervereniging 2010
150	Roerdal	C (<2%)[a]	Zoogdiervereniging 2010
167	Maas bij Eijsden	C (G, <2%)[b]	Ministerie van LNV 2018

(a) Nog niet vermeld als één van de belangrijkste gebieden in het aanwijzingsbesluit
(b) De letter "G" in deze kolom geeft aan dat het gebied is geselecteerd teneinde een voldoende grensoverschrijdende ecologische eenheid te vormen binnen het internationale verspreidingsgebied van de soort.

Ten tijde van de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden (2003) zijn de volgende twee gebieden voor deze habitatrichtlijnsoort geselecteerd: Gelderse Poort (067) en de Biesbosch (112). De eerste behoort inmiddels tot het gebied Rijntakken (038/066-068). Ook op grond van de meest recente gegevens zijn dit nog steeds de belangrijkste leefgebieden voor deze soort in Nederland, waar een derde van het aantal territoria gelegen is. Daarnaast vormt de Grensmaas (152) een belangrijk leefgebied en in mindere mate ook Leudal (146) en Roerdal (150).

Maas bij Eijsden (167) behoort als grensoverschrijdend gebied tot de belangrijkste gebieden voor deze habitatrichtlijnsoort. Het gebied grenst aan het door Wallonië aangewezen Natura 2000-gebied Basse Meuse et Meuse mitoyenne met onder meer deze soort.

H5315 – Rivierdonderpad

Ten tijde van de aanmelding van Habitatrichtlijngebieden (2003) is de selectie van de gebieden voor deze soort beperkt tot de in beken voorkomende rivierdonderpad, omdat het betreffende leefgebied sterk onder druk staat. Inmiddels blijkt dat het in beken gaat om twee soorten: de beekdonderpad (*Cottus rhenanus*) en de rivierdonderpad in strikte zin (*Cottus perifretum*). Voor de overige voorkomens van de rivierdonderpad (waarbij het alleen gaat om de rivierdonderpad in strikte zin) zijn geen gebieden geselecteerd, omdat deze in voldoende mate vertegenwoordigd worden in Habitatrichtlijngebieden die voor andere waarden zijn geselecteerd. De volgende gebieden voldoen aan het criterium "vijf belangrijkste gebieden" voor de in beken voorkomende rivierdonderpad en de beekdonderpad: Veluwe (057), Dinkelland (049), Geuldal (157), Roerdal (150) en Swalmdal (148). In deze gebieden gaat het om beeklopen met een totale lengte van het leefgebied van minstens tien kilometer. Zowel wat betreft de kwaliteit als de omvang is het Geuldal het belangrijkste Natura 2000-gebied voor de in beken voorkomende rivierdonderpad in Nederland. Voor zover nu bekend herbergt alleen de Geul (inclusief zijbeken Gulp, Eijserbeek en Selzerbeek) bovenstrooms tot de stuw bij Meerssen een populatie van de beekdonderpad.

Maas bij Eijsden (167) behoorde als grensoverschrijdend gebied tot de belangrijkste gebieden voor deze habitatrichtlijnsoort (en wel voor de rivierdonderpad in strikte zin). Het gebied grenst aan het door Wallonië aangewezen Natura 2000-gebied Basse Meuse et Meuse mitoyenne met onder meer deze soort. Het gebied kan na herstel van de populatie weer tot de belangrijkste gebieden gaan behoren.

B.3 Toewijzing instandhoudingsdoelstellingen aan Natura 2000-gebieden (artikel 4 en hoofdstuk 5)

Voor zover de hier vermelde gebiedsdoelen en relatieve bijdragen betrekking hebben op de Natura 2000-gebieden die buiten dit aanwijzingsbesluit vallen en waarvan de definitieve (wijzigings)besluiten op het moment van vaststelling van het onderhavige besluit nog niet zijn vastgesteld, moeten deze worden beschouwd als "indicatieve" opgaven en kunnen ze nog aan verandering onderhevig zijn.

In dit onderdeel wordt voor iedere Natura 2000-waarde waarvoor het onderhavige gebied is aangewezen, inzichtelijk gemaakt hoe de landelijke doelstelling[22] is uitgewerkt in de Natura 2000-gebieden. De landelijke doelstellingen vormen een kader voor de formulering van instandhoudingsdoelstellingen op gebiedsniveau. De gebiedsdoelen bij elkaar "opgeteld", eventueel tezamen met een opgave buiten het Natura 2000-netwerk, hebben als som het landelijke doel. Onder iedere tabel wordt de landelijke staat van instandhouding van de betreffende Natura 2000-waarde vermeld. Indien de landelijke doelstelling van de betreffende waarde afwijkt van wat kan worden verwacht uit de landelijke staat van instandhouding, is dit hier gemotiveerd. In gevallen waarin motivering ontbreekt, is aanpassing nog in overweging (met name naar aanleiding van zienswijzen) in het kader van het besluit voor het betreffende gebied. Doelstellingen die volgens de tabellen zijn aangepast ten opzichte van het ontwerpbesluit (zie kolom "besluit") staan eveneens onder de betreffende tabellen gemotiveerd. De instandhoudingsdoelstellingen van habitattypen en soorten die zijn toegevoegd naar aanleiding van zienswijzen, zijn in principe op behoud gesteld, omdat de landelijke doelstelling al haalbaar werd geacht zonder deze toevoegingen.

De relatieve bijdragen in de tabellen zijn de bijdragen van het gebied aan de landelijk omvang ten tijde van het vaststellen van de instandhoudingsdoelstellingen. Voor een nadere toelichting en de klasse-indeling wordt verwezen naar de inleiding van onderdeel 2 van deze bijlage.

B.3.1 Habitatrichtlijn: habitattypen

H3260B – Beken en rivieren met waterplanten, *grote fonteinkruiden* Landelijke doelstelling (2026): behoud van de oppervlakte van ten minste 65 ha en verbetering van de kwaliteit					
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel oppervlakte**	**Doel kwaliteit**	**Relatieve bijdrage** [a]	**Besluit**
038/ 066-068	Rijntakken	uitbreiding	behoud	B	aanwijzingsbesluit
039	Vecht- en Beneden-Reggegebied	behoud	behoud	C	wijzigingsbesluit
112	Biesbosch	behoud	behoud	A	aanwijzingsbesluit
152	Grensmaas	uitbreiding	behoud	A	aanwijzingsbesluit
167	Maas bij Eijsden	uitbreiding	verbetering	A	ontwerpbesluit

(a) Klassen zijn slechts globaal geduid (A > 15%, B = 2-15%) omdat betrouwbare cijfers, die op vergelijkbare wijze zijn bepaald, niet beschikbaar zijn. Bovendien varieert het voorkomen van jaar tot jaar.

De landelijke staat van instandhouding van het habitattype Beken en rivieren met waterplanten (subtype b) is beoordeeld als "matig ongunstig" vanwege een 'matig ongunstige' beoordeling door de aspecten 'structuur & functie inclusief typische soorten' en 'toekomstperspectief'. De landelijke doelstelling (2026) sluit hierop aan.

De instandhoudingsdoelstellingen die voor 2026 zijn vastgesteld zijn gebaseerd op het oude landelijke doel uit 2006, te weten uitbreiding oppervlak en behoud kwaliteit, met uitzondering van het Vecht- en Beneden-Reggegebied (039) en de Biesbosch waar uitbreiding niet mogelijk was.

Omdat de landelijk doelstelling van 2006 was behaald, is in 2026 het landelijk doel bijgesteld naar behoud van de oppervlakte, maar wordt voor kwaliteit verbetering nagestreeft. Voor Maas bij Eijsden moet verslechtering ongedaan gemaakt worden en daarom geldt een uitbreidingsdoel.

H6430A – Ruigten en zomen, *moerasspirea* Landelijke doelstelling (2026): Behoud van de oppervlakte van ten minste 1600 hectare (voor de drie subtypen tezamen) en verbetering van de kwaliteit waarbij de huidige variatie in subtypen behouden blijft.					
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel oppervlakte**	**Doel kwaliteit**	**Relatieve bijdrage** [a]	**Besluit**
002	Duinen en Lage Land Texel	behoud	behoud	C	wijzigingsbesluit

[22] De landelijke doelomschrijving in deze paragraaf beperkt zich in principe tot behoud/uitbreiding oppervlakte (of omvang leefgebied) en behoud/verbetering kwaliteit (leefgebied), in geval van soorten en vogels aangevuld met het doel voor behoud/uitbreiding populatie. Voor de volledige formulering van de landelijke doelen inclusief toelichting wordt voor de Habitatrichtlijn doelen verwezen naar het Natura 2000 doelendocument (2026).

010	Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
013	Alde Feanen	behoud	behoud	C	wijzigingsbesluit
018	Rottige Meenthe & Brandermeer	behoud	behoud	C	wijzigingsbesluit
025	Drentsche Aa-gebied	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
034	Weerribben	behoud	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
035	De Wieden	behoud	behoud	A1	aanwijzingsbesluit
036	Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht	behoud	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
037	Olde Maten & Veerslootslanden	behoud	behoud	C	wijzigingsbesluit
038/ 066-068	Rijntakken	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
039	Vecht- en Beneden-Reggegebied	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
069	De Bruuk	behoud	behoud	C	wijzigingsbesluit
070	Lingegebied & Diefdijk-Zuid	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
071	Loevestein, Pompveld & Kornsche boezem	behoud	behoud	C	wijzigingsbesluit
072	IJsselmeer	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
076	Veluwerandmeren	behoud	behoud	C	wijzigingsbesluit
083	Botshol	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
094	Naardermeer	behoud	behoud	C	wijzigingsbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
097	Meijendel & Berkheide	behoud	behoud	C	wijzigingsbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
104	Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein	behoud	behoud	C	ontwerpbesluit
105	Zouweboezem	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
112	Biesbosch	behoud	behoud	A2	aanwijzingsbesluit
130	Langstraat	behoud	behoud	C	wijzigingsbesluit
132	Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	behoud	behoud	C	wijzigingsbesluit
145	Maasduinen	behoud [b]	behoud	C	wijzigingsbesluit
148	Swalmdal	behoud	behoud	C	wijzigingsbesluit
152	Grensmaas	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit
154	Geleenbeekdal	behoud [c]	behoud	C	wijzigingsbesluit
167	Maas bij Eijsden	behoud	behoud	C	ontwerpbesluit

(a) De relatieve bijdragen betreffen een inschatting, omdat de landelijke oppervlakte van dit subtype slechts globaal bekend is.
(b) Enige achteruitgang in oppervlakte is toegestaan ten gunste van behoud oppervlakte van habitattype stroomdalgraslanden (H6120)[23].
(c) Enige achteruitgang in oppervlakte is toegestaan ten gunste van uitbreiding oppervlakte van habitattype kalkmoerassen (H7230)[24].

De landelijke staat van instandhouding van het habitattype ruigten en zomen, *moerasspirea* (subtype A) is op het aspect 'oppervlakte' beoordeeld als 'gunstig' en op het aspect 'structuur & functie inclusief typische soorten' beoordeeld als "matig ongunstig". De landelijke doelstelling (2026) sluit hierop aan. Bijzondere soorten van dit subtype zijn onder meer te verwachten in ruigten en zomen in extensief beheerde beekdalen die incidenteel overstromen met beekwater en in laagveenmoerassen.

[23] Nadere toelichting over de "ten gunste van formulering" wordt gegeven in het Beleidskader Doelwijziging Natura 2000, LVVN 2025
[24] Nadere toelichting over de "ten gunste van formulering" wordt gegeven in het Beleidskader Doelwijziging Natura 2000, LVVN 2025

De instandhoudingsdoelstellingen die voor 2026 zijn vastgesteld zijn gebaseerd op het oude landelijke doel uit 2006, te weten behoud van oppervlak en kwaliteit.

De kwaliteit van dit subtype is in de gebieden Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein (104) en Maas bij Eijsden (167) deels al goed en omdat het onduidelijk is of de kwaliteit kan worden verbeterd, is behoud voldoende.

H6430C – Ruigten en zomen, *droge bosranden*
Landelijke doelstelling (2026): Behoud van de oppervlakte van ten minste 1600 hectare (voor de drie subtypen tezamen) en verbetering van de kwaliteit, waarbij de huidige variatie in subtypen behouden blijft.

N2k-nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Relatieve bijdrage	Besluit
002	Duinen en Lage Land Texel	behoud	behoud	A1	wijzigingsbesluit
038/ 066-068	Rijntakken	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
087	Noordhollands Duinreservaat	behoud	behoud	C	wijzigingsbesluit
114	Krammer-Volkerak	behoud	behoud	C	ontwerpbesluit
143	Zeldersche Driessen	uitbreiding	behoud	C	aanwijzingsbesluit
145	Maasduinen	behoud [a]	behoud	C	wijzigingsbesluit
152	Grensmaas	uitbreiding	behoud	C	wijzigingsbesluit
153	Bunder- en Elslooërbos	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
157	Geuldal	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
158	Kunderberg	behoud	behoud	C	wijzigingsbesluit
160	Savelsbos	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
167	Maas bij Eijsden	uitbreiding	verbetering	C	ontwerpbesluit

(a) Enige achteruitgang in oppervlakte is toegestaan ten gunste van behoud oppervlakte van habitattype stroomdalgraslanden (H6120)[25].

De landelijke staat van instandhouding van het habitattype ruigten en zomen, droge bosranden (subtype C) is op het aspect 'oppervlakte' beoordeeld als 'gunstig' en op het aspect 'structuur & functie inclusief typische soorten' beoordeeld als "matig ongunstig". Hoewel de verspreiding en oppervlakte van dit subtype waarschijnlijk achteruit zijn gegaan, wordt de staat van instandhouding van het habitattype als geheel vooral bepaald door de overwegend gunstige toestand van subtype A, dat de grootste oppervlakte inneemt. De landelijke doelstelling (2026) sluit hierop aan.

De instandhoudingsdoelstellingen die voor 2026 zijn vastgesteld zijn gebaseerd op het oude landelijke doel uit 2006, te weten uitbreiding oppervlak en verbetering kwaliteit. De instandhoudingsdoelstellingen voor uitbreiding oppervlak voor de gebieden Rijntakken (038/066-068), Zeldersche Driessen (143), Grensmaas (152) Bunder- en Elslooërbos (153) Geuldal (157), Savelsbos (160) zijn hierop gebaseerd. De kwaliteit van het habitattype in de gebieden Duinen en Lage Land Texel (002), Noordhollands Duinreservaat (087), Krammer-Volkerak (114), Zeldersche Driessen (143), Maasduinen (145), Grensmaas (152) en Kunderberg (158) is reeds goed waardoor behoud van de huidige kwaliteit voldoende is.

H91E0A – *Vochtige alluviale bossen, *zachthoutooibossen*
Landelijke doelstelling (2026): Uitbreiding van de oppervlakte met ten minste 5% (tot ten minste afgerond 4.800 ha voor de drie subtypen tezamen) en verbetering van de kwaliteit, waarbij het doel geldt voor elk subtype.

N2k-nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Relatieve bijdrage	Besluit
036	Uiterwaarden Zwarte water en Vecht	behoud	behoud	C	wijzigingsbesluit
038/ 066-068	Rijntakken	behoud	verbetering	B2	aanwijzingsbesluit
049	Dinkelland	behoud	verbetering	C	wijzigingsbesluit

[25] Nadere toelichting over de "ten gunste van formulering" wordt gegeven in het Beleidskader Doelwijziging Natura 2000, LVVN 2025

070	Lingegebied & Diefdijk-Zuid	behoud[a]	behoud	C	aanwijzingsbesluit
071	Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
082	Uiterwaarden Lek	behoud	behoud	C	wijzigingsbesluit
105	Zouweboezem	behoud	behoud	C	wijzigingsbesluit
108	Oude Maas	behoud	behoud	B2	aanwijzingsbesluit
109	Haringvliet	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
111	Hollands Diep	behoud	behoud	B1	aanwijzingsbesluit
112	Biesbosch	behoud [b]	verbetering	A3 [c]	aanwijzingsbesluit
150	Roerdal	behoud	behoud	C	wijzigingsbesluit
152	Grensmaas	behoud	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
167	Maas bij Eijsden	behoud	behoud	C	ontwerpbesluit

(a) Enige achteruitgang in oppervlakte ten gunste van habitattype kalkmoerassen (H7230) is toegestaan[26]
(b) Enige achteruitgang in oppervlakte ten gunste van habitattype vochtige alluviale bossen, *essen-iepenbossen* (H91E0B) is toegestaan.
(c) Aanpassing ten opzichte van aanwijzingsbesluit.

Ongeveer drie kwart van de landelijke oppervlakte van het habitattype vochtige alluviale bossen, zachthoutooibossen (subtype A) bevindt zich binnen het Natura 2000-netwerk. De landelijke staat van instandhouding van het habitattype vochtige alluviale bossen wordt als 'matig ongunstig' beoordeeld vanwege een 'matig ongunstige' beoordeling van de aspecten 'oppervlakte', 'structuur & functie inclusief typische soorten' en 'toekomstperspectief'. Deze beoordeling geldt voor alle subtypen tezamen. De landelijke doelstelling (2026) voor het subtype sluit daarbij aan, hoewel er een focus ligt op subtype B.

De instandhoudingsdoelstellingen die voor 2026 zijn vastgesteld zijn gebaseerd op het oude landelijke doel uit 2006, te weten behoud van oppervlak en verbetering kwaliteit. De landelijke opgave voor het aspect kwaliteit kan niet in alle gebieden worden nagestreefd. In onder andere Lingegebied & Diefdijk-Zuid (070) is, gezien het geringe belang van deze gebieden voor het type, een behoudsdoelstelling geformuleerd. Een andere reden voor het afwijken van de landelijke doelstelling is dat er al een goede kwaliteit aanwezig is, bijvoorbeeld in Oude Maas (108), waar behoud van de kwaliteit derhalve voldoende is.

In Maas bij Eijsden (167) is behoud voldoende, vanwege de focus op subtype B en te beperkte potentie voor uitbreiding en verbetering.

H91E0B – *Vochtige alluviale bossen, *essen-iepenbossen*
Landelijke doelstelling (2026): Uitbreiding van de oppervlakte met ten minste 5% (tot ten minste afgerond 4.800 ha voor de drie subtypen tezamen) en verbetering van de kwaliteit, waarbij het doel geldt voor elk subtype.

N2k-nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Relatieve bijdrage	Besluit
036	Uiterwaarden Zwarte water en Vecht	behoud	behoud	C	wijzigingsbesluit
038/ 066-068	Rijntakken	uitbreiding	verbetering	B2	aanwijzingsbesluit
049	Dinkelland	behoud	verbetering	B1	wijzigingsbesluit
070	Lingegebied & Diefdijk-Zuid	behoud [a]	behoud	C [b]	aanwijzingsbesluit
112	Biesbosch	uitbreiding	verbetering	C	aanwijzingsbesluit
167	Maas bij Eijsden	uitbreiding	verbetering	C	ontwerpbesluit

(a) Enige achteruitgang in oppervlakte ten gunste van habitattype kalkmoerassen (H7230) is toegestaan[27].
(b) Aanpassing ten opzichte van aanwijzingsbesluit.

De landelijke staat van instandhouding van het habitattype vochtige alluviale bossen wordt als 'matig ongunstig' beoordeeld vanwege een 'matig ongunstige' beoordeling van de aspecten 'oppervlakte',

[26] Nadere toelichting over de "ten gunste van formulering" wordt gegeven in het Beleidskader Doelwijziging Natura 2000, LVVN 2025
[27] Nadere toelichting over de "ten gunste van formulering" wordt gegeven in het Beleidskader Doelwijziging Natura 2000, LVVN 2025.

'structuur & functie inclusief typische soorten' en 'toekomstperspectief'. Deze beoordeling geldt voor alle subtypen tezamen. De landelijke doelstelling (2026) voor het subtype sluit daarbij aan. In de gebieden met potentie voor herstel van het habitattype en/of waar de grootste bijdrage aan de landelijke doelstelling gerealiseerd kan worden, wordt uitbreiding van de oppervlakte en verbetering van de kwaliteit nagestreefd. In Dinkelland (049) is behoud van de oppervlakte voldoende, omdat er weinig ruimte is voor uitbreiding. In Uiterwaarden Zwarte water en Vecht (036) en Lingegebied & Diefdijk-Zuid (070) is, gezien de beperkte potenties voor uitbreiding van de oppervlakte en de reeds goede kwaliteit, een behoudsdoelstelling geformuleerd.

B.3.2 Habitatrichtlijn: soorten

H1106 – Zalm **Landelijke doelstelling (2026): Behoud van de omvang en verbetering van de kwaliteit van het leefgebied met een draagkracht voor de uitbreiding tot een populatie van tenminste 7.500 migrerende exemplaren.**						
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel omvang**	**Doel kwaliteit**	**Doel populatie**	**Relatieve bijdrage [a]**	**Besluit**
038/ 066-068	Rijntakken	behoud	behoud	uitbreiding	C	aanwijzingsbesluit
109	Haringvliet	behoud	verbetering	uitbreiding	A	aanwijzingsbesluit
111	Hollands Diep	behoud	behoud	uitbreiding	A	aanwijzingsbesluit
112	Biesbosch	behoud	behoud	uitbreiding	A	aanwijzingsbesluit
152	Grensmaas	behoud	behoud	uitbreiding	C	aanwijzingsbesluit
167	Maas bij Eijsden	behoud	behoud	uitbreiding	C	ontwerpbesluit

(a) Voor trekvissen kan de som van de relatieve bijdragen boven de 100% uitkomen, omdat voor deze soorten alle gebieden in een trekroute van even groot belang zijn. Klassen zijn slechts globaal geduid (A > 15%, B = 2-15% en C < 2%) vanwege beperkte monitoringsgegevens.

De landelijke staat van instandhouding van de zalm wordt als 'zeer ongunstig' beoordeeld. De aspecten 'populatie' en 'toekomstperspectief' hebben een 'zeer ongunstige' beoordeling en het aspect 'leefgebied' is 'matig ongunstig'. Hoewel het niet bekend is of de omvang van het leefgebied voldoende is, is de inschatting dat met verbetering van de kwaliteit van het leefgebied het uitbreidingsdoel van de populatie kan worden behaald. De landelijke doelstelling (2026) sluit daarbij aan. Voor het aspect omvang leefgebied en uitbreiding van de populatie sluiten de gebiedsdoelen aan bij het landelijk doel. De verbetering van kwaliteit van het leefgebied moet gerealiseerd worden door verbetering van de migratiemogelijkheden tussen de paaigebieden en de zee. Het doel "verbetering kwaliteit leefgebied" heeft dan ook alleen betrekking op het gebied Haringvliet (109). Naar verwachting zal de populatie van deze anadrome vissoort daarmee uitbreiden in de achterliggende gebieden.

H1337 – Bever **Landelijke doelstelling (2026): Behoud van de omvang en van de kwaliteit van het leefgebied met een draagkracht voor het behoud van een populatie van ten minste 1.500 individuen.**						
N2k-nr	**Natura 2000-gebied**	**Doel omvang**	**Doel kwaliteit**	**Doel populatie**	**Relatieve bijdrage**	**Besluit**
025	Drentsche Aa-gebied	behoud	behoud	behoud	C	wijzigingsbesluit
038/ 066-068	Rijntakken	behoud	verbetering	uitbreiding	A1	aanwijzingsbesluit
070	Lingegebied & Diefdijk-Zuid	behoud	behoud	uitbreiding	C	wijzigingsbesluit
071	Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem	behoud	behoud	uitbreiding	C	wijzigingsbesluit
108	Oude Maas	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit [x]
109	Haringvliet	behoud	behoud	behoud	C	wijzigingsbesluit
111	Hollands Diep	behoud	behoud	behoud	C	aanwijzingsbesluit [x]
112	Biesbosch	behoud	behoud	behoud	A1	aanwijzingsbesluit

114	Krammer-Volkerak	behoud	behoud	behoud	C	aanmelding
138	Weerter- en Budelerbergen & Ringselven	behoud	behoud	behoud	C	wijzigingsbesluit
141	Oeffelter Meent	behoud	behoud	behoud	C	wijzigingsbesluit
145	Maasduinen	behoud	behoud	uitbreiding	C	aanwijzingsbesluit
147	Leudal	behoud	behoud	uitbreiding	C	aanwijzingsbesluit
148	Swalmdal	behoud	behoud	uitbreiding	C	aanwijzingsbesluit
150	Roerdal	behoud	behoud	uitbreiding	C	aanwijzingsbesluit
152	Grensmaas	behoud	behoud	uitbreiding	B1	aanwijzingsbesluit
153	Bunder- en Elslooërbos	behoud	behoud	behoud	C	wijzigingsbesluit
157	Geuldal	behoud	behoud	behoud	C	wijzigingsbesluit
159	Sint Pietersberg & Jekerdal	behoud	behoud	behoud	C	wijzigingsbesluit
167	Maas bij Eijsden	behoud	behoud	behoud	C	ontwerpbesluit

De landelijke staat van instandhouding van de bever wordt als 'gunstig' beoordeeld op alle aspecten. De landelijke doelstelling (2026) sluit daarbij aan.

De instandhoudingsdoelstellingen die voor 2026 zijn vastgesteld zijn gebaseerd op het oude landelijke doel uit 2006, te weten uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie. De staat van instandhouding voor de populatie werd toen nog beoordeeld als "matig ongunstig". Omdat er kwantitatief voldoende geschikt leefgebied voor de soort voorhanden was maar de verspreiding van het leefgebied nog niet op orde was door het ontbreken van voldoende verbindingen tussen kerngebieden. De landelijke doelstelling voor herstel van de populatie was destijds gericht op deze verbindingen om daarmee een duurzame populatie van de soort te realiseren in het gehele rivierengebied. In de meeste gebieden was reeds voldoende geschikt leefgebied aanwezig om de populatie te laten uitbreiden. In meerdere gebieden is destijds gekozen voor het behoud van de populatie omdat deze gebieden niet van groot belang zijn voor de landelijke doelstelling en behoud van de reeds toegenomen populatie een voldoende bijdrage daaraan is.

H5315 – Rivierdonderpad
Landelijke doelstelling (2026): Uitbreiding van de omvang en verbetering van de kwaliteit van het leefgebied met een draagkracht voor de uitbreiding van het verspreidingsgebied met duurzame populaties en een stijgende populatietrend.

N2k-nr	Natura 2000-gebied	Doel omvang	Doel kwaliteit	Doel populatie	Besluit
009	Groote Wielen	behoud	behoud	behoud	wijzigingsbesluit
010	Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving	behoud	behoud	behoud	wijzigingsbesluit
013	Alde Feanen	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
025	Drentsche Aa-gebied	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
034	Weerribben	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
035	De Wieden	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
036	Uiterwaarden Zwarte water en Vecht	behoud	behoud	behoud	wijzigingsbesluit
038/ 066-068	Rijntakken	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
039	Vecht- en Beneden-Reggegebied	behoud[a]	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
049	Dinkelland	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
057	Veluwe	uitbreiding	behoud	uitbreiding	aanwijzingsbesluit
071	Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
072	IJsselmeer	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
073	Markermeer & IJmeer	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
074	Zwarte Meer	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit

076	Veluwerandmeren	behoud [b]	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
090	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
092	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
095	Oostelijke Vechtplassen	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	behoud	behoud	behoud	wijzigingsbesluit
104	Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit
109	Haringvliet	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
112	Biesbosch	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
133	Kampina & Oisterwijkse Vennen	behoud	behoud	behoud	wijzigingsbesluit
145	Maasduinen	behoud	behoud	behoud	wijzigingsbesluit
147	Leudal	behoud	behoud	behoud	wijzigingsbesluit
148	Swalmdal	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
150	Roerdal	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
152	Grensmaas	behoud	behoud	behoud	aanwijzingsbesluit
157	Geuldal	uitbreiding	verbetering	uitbreiding	aanwijzingsbesluit
167	Maas bij Eijsden	behoud	behoud	behoud	ontwerpbesluit

(a) Enige achteruitgang in omvang leefgebied ten gunste van habitattype stroomdalgraslanden (H6120) is toegestaan[28]

(b) Enige achteruitgang in oppervlakte leefgebied ten gunste van broedvogelsoorten roerdomp (A021) of grote karekiet (A298) is toegestaan[29].

De landelijke staat van instandhouding van de rivierdonderpad is beoordeeld als “zeer ongunstig” voor zowel verspreiding als populatie en “matig ongunstig” voor leefgebied. De landelijke doelstelling (2026) sluit hierop aan. In de afgelopen decennia is de populatietrend van de rivierdonderpad sterk negatief, voornamelijk als gevolg van de sterke concurrentie met invasieve grondelsoorten.

De instandhoudingsdoelstellingen van de gebieden die voor 2026 zijn vastgesteld, zijn gebaseerd op het oude landelijk doel uit 2006, te weten “behoud omvang en kwaliteit leefgebied in de grote wateren en uitbreiding en verbetering kwaliteit leefgebied in de beken”. Destijds werd geen onderscheid gemaakt tussen de soorten rivierdonderpad (H5315) en beekdonderpad (H5325), maar werden beide aangeduid als rivierdonderpad (H1163), waarvoor de landelijke staat van instandhouding op het aspect leefgebied als “matig ongunstig”[30] was beoordeeld. Dit had voornamelijk betrekking op in beken voorkomende rivierdonderpadden, waaronder de beekdonderpad (*Cottus rhenanus, H5325*). De staat van instandhouding van de rivierdonderpad in strikte zin (*Cottus perifretum, H5315*) die een veel ruimere verspreiding had in meren, rivieren en beken, werd, behalve in beken, toen nog als gunstig beoordeeld. Destijds waren er onvoldoende inventarisatiegegevens over de landelijke verspreiding van de soort op kilometerhokniveau bekend, daarom zijn er geen relatieve bijdragen per gebied gegeven. Alleen in de gebieden Veluwe (057) en Geuldal (157), waar het leefgebied het meest onder druk stond en er mogelijkheden waren voor herstel van het leefgebied en van de populatie, is destijds een uitbreidingsdoelstelling geformuleerd.

In Maas bij Eijsden (167) geldt vanwege het verslechteringsverbod een herstelopgave.

[28] Nadere toelichting over de “ten gunste van formulering” wordt gegeven in het Beleidskader Doelwijziging Natura 2000, LVVN 2025

[29] Nadere toelichting over de “ten gunste van formulering” wordt gegeven in het Beleidskader Doelwijziging Natura 2000, LVVN 2025

[30] De beschreven staat van instandhouding wijkt af van de staat van instandhouding zoals gegeven in het Natura 2000 doelendocument (2006). Zie het Natura 2000 profielendocument (2008) voor een nadere uitleg.

Bijlage Gebiedsbegrenzingen

LEGENDA: Artikel	**Noemer**
	Indicatief/exact
	GIO-id[31]
1, eerste lid	Maas bij Eijsden – Habitatrichtlijngebied
	Exact
	/join/id/regdata/mnre1153/2026/N2000_MaasBijEijsden_HR/nld@2026-06-04
2, tweede lid	Natura 2000-gebied Maas bij Eijsden
	Exact
	/join/id/regdata/mnre1153/2026/N2000_MaasBijEijsden_N2000/nld@2026-06-04

[31] Het GML-bestand voor de werkingsgebieden is via Internet raadpleegbaar door de URL https://identifier.officielebekendmakingen.nl voor /join/.. te zetten (bijvoorbeeld https://identifier.officielebekendmakingen.nl/join/id/regdata/mnre1034/2019/or_waterkwaliteit/nld@2019-11-01).

Toelichting bij ontwerpbesluit Natura 2000-gebied Maas bij Eijsden

Met dit ontwerpbesluit wordt het gebied Maas bij Eijsden aangewezen als Habitatrichtlijngebied en Natura 2000-gebied.

Aanleiding

De aanwijzing is het gevolg van een grenswijziging tussen Nederland en België waarbij een gedeelte van een bestaand Belgisch Natura 2000-gebied, "Basse Meuse et Meuse mitoyenne", op Nederlands grondgebied is komen te liggen. Na de grenswijziging in 2016 is het van België overgenomen gebied op de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio geplaatst door de Europese Commissie (uitvoeringsbesluit van 14 december 2018). Dit ontwerpbesluit is de daaropvolgende stap in het proces van aanwijzen.

Motivering

In het ontwerpbesluit zijn drie habitattypen en drie soorten opgenomen. De selectie van deze habitattypen en soorten en de begrenzing van het gebied is conform de nu geldende criteria en methode. Daarbij is rekening gehouden met de aanwezigheid van de habitattypen en soorten (met hun leefgebied) zoals aanwezig in het oorspronkelijke Belgische Natura 2000-gebied, voorzover dat nu onderdeel uitmaakt van Maas bij Eijsden.

De begrenzing is uitgebreid buiten het oorsponkelijke Belgische Natura 2000-gebied voorzover dat noodzakelijk is vanwege de (ecologisch samenhangende) aanwezigheid van habitattypen en leefgebieden van soorten.

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
Jaimi van Essen
Plaats: 's-Gravenhage
Datum: 30 augustus 2026